

Posudek vedoucí diplomové práce

Miluše Dudová: České menšinové školství v Bílině a okolí (1918-1938)

Práci tvoří 106 stran textu a 2 přílohy.

Cílem DP bylo charakterizovat školství české menšiny v části našeho západního pohraničí v období první republiky. Autorka se seznámila s nejnovější literaturou o česko-německých vztazích obecně i v regionu, a to českých i německých autorů, což jí dovolilo zaujmout uvážlivý přístup k problematice. Těžiště práce bylo ovšem ve studiu a analýze regionální školské literatury a pramenů, z nich zejména školních kronik.

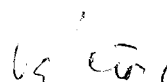
Co se týče česko-německých vztahů v oblasti, autorka zjistila, že na počátku sledované doby nebyly vyhrocené. Vysvětluje to celkem přesvědčivě takřka vyrovnaným počtem českého a německého obyvatelstva (doloženo tabulkami) a tradicí vztahů vyvíjející se od 19. století (Němci jako majitelé dolů a továren nevystupovali proti Čechům, protože je potřebovali jako pracovníky - zaměstnávali více Čechů než Němců, protože Češi se spokojovali s nižší mzdou než Němci). Narušení vztahů na konci sledovaného období správně vysvětluje vývojem politické situace v Německu a jejím vlivem na politiku Němců v českém pohraničí. Případné školské problémy vysvětluje zohledněním legislativy a místních poměrů.

Práce má charakter medailonků škol, k nimž se autorce podařilo nalézt pramenné dokumenty. V řadě případů podává autorka výklad i o obdobích předcházejících vzniku republiky. Představuje pak obvyklý proces vzniku menšinového školství - na jeho počátku je školství soukromé, zpravidla matiční, které se ojedinele už před vznikem republiky podaří zveřejnit, na jeho konci pak školství důsledně státní, cíleně vyčleňující z vlivu místní a okresní činitele. Ukazuje, jakou roli v tomto procesu sehráli národnostně uvědomělí a odvážní učitelé (zde např. Alois Bílek).

K práci nemám zásadnější věcné připomínky. Co se metodologického přístupu týče, převažuje deskripce nad analýzou a vysvětlením. Je to však přístup u vědeckých začátečníků obvyklý. Náročnější zpracování vyžaduje podstatně obsáhlejší vědomosti a zkušenost.

Práce je výsledkem velmi solidní práce s prameny. Přináší nové poznatky. Sympatická je i uvažováním o jejich praktickém využití (při výuce ve škole).

Návrh klasifikace: v ý b o r n ě

V Praze 24.4.2006

doc. PhDr. R. Váňová, CSc.